

فرهنگ تلمیحات در دیوان غزلیات امیری فیروزکوهی

عیسی ابراهیمی کیاسری و فاطمه علی نژاد رنجکش

گروه علوم انسانی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

چکیده

پایان نامه حاضر که تحت عنوان فرهنگ تلمیحات در غزلیات امیری فیروزکوهی نگاشته شده است؛ با توجه به کاربرد آرایه‌ی ادبی تلمیح به بررسی تلمیحات به کار رفته در غزل‌های کریم امیری فیروزکوهی از شاعران معاصر زبان فارسی می‌پردازد. در این تحقیق نخست به معرفی و آشنایی با صنعت تلمیح پرداخته‌ایم و به ترتیب با معنی لغوی و اصطلاحی تلمیح آشنا شده‌ایم، سپس به سیر نظریه‌ی علمای بلاغی و ادیبان دورانهای مختلف تاریخ ادبیات فارسی نظری داشته‌ایم و در مقایسه متون بلاغی پیرامون صنعت تلمیح در شعر، نظریه‌پردازان بلاغی را به دو دسته‌ی متقدمین و متأخرین تقسیم کرده و با توجه به آراء آنان به این نتیجه رسیده‌ایم که در سالهای اخیر اهل ادب بر پایه‌ی تعاریف و شناختی که از دیر باز از تلمیح داشته‌اند، این آرایه‌ی ادبی را از نظر مصداقی توسعه داده‌اند و علاوه بر عناوین گذشته و سنتی تحت تعریف تلمیح، تلمیحات و مصداق‌های جدید دیگری نیز برای این صنعت قائل شده‌اند. همچنین در دنباله‌ی بحث خود به انواع مختلف تلمیح اشاره کرده و ضمن دسته‌بندی آنها از دیدگاه‌های گوناگون مصداق‌ها و شاهد مثالهای لازم را از بین آثار شعرای مشهور زبان فارسی استخراج و یادداشت کرده‌ایم تا بتوانیم با نظر به سابقه و تطور و تکامل آراء علمای بلاغی با دیدی بازتر و پیشینه‌ی مطالعاتی کاملی به تشخیص و دسته‌بندی تلمیح در غزلیات دیوان امیری فیروزکوهی بپردازیم. در بخش اصلی که مربوط به تشخیص و استخراج و دسته‌بندی تلمیحات موجود در غزلیات کریم امیری فیروزکوهی می‌باشد، ضمن جمع‌آوری تمامی تلمیحات وی، سعی شده است که بر طبق تقسیمات یاد شده در بخش آشنایی با انواع تلمیح، تمامی تلمیحات موجود در غزلیات مذکور طبقه‌بندی شده و سپس به روش مرسوم فرهنگ‌نویسی، تلمیحات و مراجع تلمیح به ترتیب بر اساس موضوع حروف الفبای فارسی ارائه گردد و در صورت لزوم تحلیل‌های کوتاهی نیز در پایان هر قسمت ارائه گردد و در صورت لزوم تحلیل‌های کوتاهی نیز در پایان هر قسمت گنجانده شود. که امیدواریم در این کار موفق بوده و توانسته باشیم با روش علمی فرهنگ تلمیحات در غزلیات امیری فیروزکوهی را جمع‌آوری کرده باشیم.

واژه‌های کلیدی: امیری فیروزکوهی، دیوان غزلیات، فرهنگ تلمیحات